

Kohtulahendite kogumik

ÜLDKOHTU OTSUS (teine koda laiendatud koosseisus)

3. oktoober 2012*

Juurdepääs dokumentidele — Määrus (EÜ) nr 1049/2001 — Taotlus tutvuda 1. — 31. augustini 1995 Horvaatias viibinud Euroopa Liidu vaatlejate aruannetega — Juurdepääsu keelamine — Oht kahjustada rahvusvaheliste suhete kaitset — Varasem avalikustamine

Kohtuasjas T-465/09,

Ivan Jurašinović, elukoht Angers (Prantsusmaa), esindajad: advokaadid M. Jarry ja N. Amara-Lebret,

hageja,

versus

Euroopa Liidu Nõukogu, esindajad C. Fekete ja K. Zieleškievicz, hiljem C. Fekete ja J. Herrmann,

kostja,

mille ese on peamiselt nõue tühistada nõukogu 21. septembri 2009. aasta otsus, millega võimaldati tutvuda 1.–31. augustini 1995 Horvaatia Knini piirkonnas viibinud Euroopa Liidu vaatlejate teatavate aruannetega,

ÜLDKOHUS (teine koda laiendatud koosseisus),

koosseisus: koja esimees N. J. Forwood, kohtunikud F. Dehousse, M. Prek, J. Schwarcz (ettekandja) ja A. Popescu,

kohtusekretär: ametnik C. Kristensen,

arvestades kirjalikus menetluses ja 25. aprilli 2012. aasta kohtuistungil esitatut,

on teinud järgmise

otsuse

Vaidluse taust

- 1 Hageja I. Jurašinović palus Euroopa Parlamendi ja nõukogu 30. mai 2001. aasta määruse (EÜ) nr 1049/2001 üldsuse juurdepääsu kohta Euroopa Parlamendi, nõukogu ja komisjoni dokumentidele (EÜT L 145, lk 43; ELT eriväljaanne 01/03, lk 331) alusel 4. mai 2009. aasta kirjaga Euroopa Liidu

* Kohtumenetluse keel: prantsuse.

Nõukogu peasekretärit võimalust tutvuda nende Euroopa Ühenduse vaatlejate aruannetega, kes olid Horvaatia Knini piirkonnas 1.–31. augustini 1995 (edaspidi „aruanded”), ning dokumentidega, mis kannavad viidet „ECMM RC Knin Log reports”.

- 2 Nõukogu peasekretär teavitas hagejat 27. mai 2009. aasta kirjaga, et kuna dokumentide hulk, mida hageja taotlus võib hõlmata, on väga suur ning kuna need dokumendid on äärmiselt tundliku sisuga, siis pikendab ta dokumentidega tutvumise taotlusele vastamise tähtaega vastavalt määruse nr 1049/2001 artikli 7 lõikele 3.
- 3 Nõukogu peasekretär jättis 17. juuni 2009. aasta otsusega hageja dokumentidega tutvumise taotluse rahuldamata, tuues välja määruse nr 1049/2001 artikli 4 lõike 1 punkti a kolmandas taandes sätestatud erandi avaliku huvi kaitse kohta seoses rahvusvaheliste suhetega ning tuginedes asjaoludele, et esiteks on taotletud dokumendid sellised, mis võivad nende avalikustamise korral tekitada uusi raskusi liidu suhetes Jugoslaavias aset leidnud konflikti erinevate osapooltega ja asjaomaste teiste riikidega, ning teiseks on need dokumendid osa arhiivimaterjalidest, mille liit tegi Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni loodud endise Jugoslaavia asjade rahvusvahelises kriminaalkohtus (edaspidi „EJRK”) A. Gotovina suhtes algatatud menetluse raames kättesaadavaks nii prokuratuurile kui ka kaitsjale.
- 4 Hageja esitas 27. juuni 2009. aasta kirjaga dokumentidega tutvumise kordustaotluse (edaspidi „kordustaotlus”).
- 5 Nõukogu peasekretär teavitas 2. juuli 2009. aasta kirjaga hagejat, et kordustaotlus vaadatakse läbi enne 1. oktoobrit 2009; hageja vaidlustas selle kuupäeva.
- 6 Nõukogu võimaldas 21. septembri 2009. aasta otsusega tutvuda osaliselt nendest aruannetest kaheksaga ning jättis ülejäänud osas dokumentidega tutvumise taotluse rahuldamata (edaspidi „vaidlustatud otsus”).
- 7 Nõukogu meenutas vaidlustatud otsuses esiteks hageja dokumentidega tutvumise taotluse eset ja ulatust ning Euroopa Ühenduse järelevalvemissiooni (edaspidi „ECMM”) eesmärki endises Jugoslaavias aset leidnud konflikti ajal ning tingimusi, millele vastavalt ta selle ülesande täitis. Teiseks märkis ta, et ta ei suutnud tuvastada, et tema valduses oleks mõni dokument, mis kannab viidet „ECMM RC Knin Log reports”. Kolmandaks leidis nõukogu, et aruannete avalikustamine kahjustab liidu huve, seades ohtu nii liidu kui selle liikmesriikide rahvusvahelised suhted kõnealuse Euroopa piirkonnaga, ning kahjustab avalikku julgeolekut, eelkõige vaatlejate, tunnistajate ja teiste informaatorete turvalisust ja kehalist puutumatust, kelle isikud ja hinnangud oleksid aruannete avalikustamise tagajärjel paljastatud. Neljandaks leidis nõukogu, et hoolimata sellest, et seal käsitletud asjaolude asetleidmisest on möödunud 14 aastat, on aruanded jätkuvalt tundliku sisuga. Viiendaks välistas nõukogu erihuvi, millele hageja oma kordustaotluses osutas ja mis seisneb ajaloolise tõe väljaselgitamises sõjakurjategijate suhtes kohtumenetluste algatamise abil eesmärgiga nõuda hüvitist nende ohvritele. Kuuendaks teatas ta hagejale, et ta võimaldas A. Gotovinat puudutava menetluse raames EJRK-l nende aruannetega tutvuda Ühendatud Rahvaste Organisatsiooni Julgeolekunõukogu poolt kehtestatud põhimõtte alusel rahvusvahelise koostöö kohta rahvusvahelise kohtuga. Seitsmendaks loobus ta argumendist, mis tugines käimasolevate kriminaalmenetluste tõrgeteta toimimisele. Kokkuvõttes võimaldas nõukogu tutvuda osaliselt kaheksa aruandega ning keeldus kõigi ülejäänud aruannete esitamisest, tuginedes avalikku julgeolekut ja rahvusvahelisi suhteid käsitlevatele eranditele vastavalt määruse nr 1049/2001 artikli 4 lõike 1 punkti a esimesele ja kolmandale taandele.
- 8 Vaidlustatud otsuse lisas esitas nõukogu loetelu neist ECMM-i poolt 1.–31. augustini 1995 koostatud 205 aruandest, mille suhtes dokumentidega tutvumise taotlus esitati.

Menetlus ja poolte nõuded

- 9 Hageja esitas käesoleva kohtuasja algatamiseks hagiavalduse, mis saabus Üldkohtu kantseleisse 19. novembril 2009.
- 10 Hageja palub Üldkohtul:
 - tühistada vaidlustatud otsus;
 - mõista nõukogult hageja kasuks välja menetluskulud summas 2000 eurot ilma maksudeta ehk 2392 eurot koos maksudega, millele lisandub hagiavalduse registreerimise kuupäevast alates Euroopa Keskpanga intressimääruga arvestatud intress.
- 11 Nõukogu palub Üldkohtul:
 - jätta hagi põhjendamatusesse tõttu rahuldamata;
 - mõista kohtukulud välja hagejalt.
- 12 Hageja palus 21. jaanuaril 2010 Üldkohtu kantseleisse saabunud taotlusega teha Üldkohtul korraldus esitada menetlust korraldava meetme raames esiteks nõukogu ja liidu pädeva organi otsused, mis käsitlevad EJRK-le dokumentide esitamist, mida see kohus A. Gotovinat puudutava menetluse raames palus, ning teiseks nimetatud dokumentidega koos saadetud nõukogu või liidu pädeva organi kirjad.
- 13 Kuna hageja ettenähtud tähtaja jooksul repliiki ei esitanud, lõpetati kirjalik menetlus 19. aprillil 2010.
- 14 Menetlust korraldava meetme raames palus Üldkohus nõukogul talle teada anda, millised vaidlustatud otsuse lisas esinevatest kindlakstehtud 205-st aruandest olid need aruanded, mis A. Gotovina kaitsjale nimetatud isiku suhtes EJRK-s toimunud menetluse raames esitati.
- 15 Nõukogu palus 28. oktoobri, 28. novembri ja 19. detsembri 2011. aasta kirjades pikendada tähtaega Üldkohtu küsimusele vastamiseks 6. jaanuarini ja seejärel 16. veebruarini 2012. Kuna Üldkohus rahuldab need taotlused, vastas nõukogu nimetatud küsimusele 16. veebruaril 2012.
- 16 Hageja esitas 2. detsembri 2011. aasta kirjaga oma märkused Üldkohtu otsuse kohta pikendada kuni 6. jaanuarini 2012 nõukogule eelnimetatud küsimusele vastamise tähtaega ning esitas EJRK esimese kohtukoja 14. aprilli 2011. aasta otsuse kohtuasjas: prokurör vs. Ante Gotovina, Ivan Čermak ja Mladen Markač. Samuti palus ta Üldkohtu kodukorra artikli 41 lõike 1 teise lõigu alusel nõukogu esindajad menetlusest kõrvaldada. Kuna see kiri lisati toimikusse, esitas nõukogu 13. jaanuaril 2012 oma märkused.
- 17 Kuigi kohtuistung määrati 16. novembrile 2011, lükati seda nõukogu palvel kolmel korral edasi, vastavalt 18. detsembrile 2011, 18. jaanuarile ja seejärel 21. märtsile 2012 ning ühel korral hageja palvel lükati kohtuistung 25. aprillile 2012.

Õiguslik käsitlus

Vaidlustatud otsuse tühistamisnõuete põhjendatus

- 18 Hageja esitab vaidlustatud otsuse vaidlustamiseks kolm väidet, millest esimene käsitleb ohu puudumist kahjustada määruse nr 1049/2001 artikli 4 lõike 1 punkti a kolmandas taandes sätestatud avaliku huvi kaitset seoses rahvusvaheliste suhetega, teine tugineb ohu puudumisele kahjustada nimetatud määruse artikli 4 lõike 1 punkti a esimeses taandes sätestatud avaliku julgeoleku kaitset ning kolmas käsitleb varasemat avalikustamist.
- 19 Kõigepealt tuleb märkida, et nõukogu tugines vaidlustatud otsuses hagejale kõigi 205 aruande, millega viimane tutvuda soovis, esitamisest keeldumisel samaaegselt eranditele, mis esiteks puudutasid avaliku huvi kaitset seoses rahvusvaheliste suhetega ning teiseks avaliku huvi kaitset seoses avaliku julgeolekuga.
- 20 Vaidlustatud otsuse õiguslikuks põhjendatuseks piisab, kui õigustatud on üks kahest erandist, millele nõukogu aruannetega tutvumise võimaldamisest keeldumisel tugines.
- 21 Seega tuleb esiteks analüüsida esimest väidet, mille kohaselt puudub oht kahjustada määruse nr 1049/2001 artikli 4 lõike 1 punkti a kolmandas taandes sätestatud avaliku huvi kaitset seoses rahvusvaheliste suhetega.

Esimene väide, mille kohaselt puudub oht kahjustada määruse nr 1049/2001 artikli 4 lõike 1 punkti a kolmandas taandes sätestatud avaliku huvi kaitset seoses rahvusvaheliste suhetega

– Sissejuhatavad märkused

- 22 Esmalt tuleb meenutada, et määruse nr 1049/2001 eesmärk, nagu nähtub määruse põhjendusest 4 ja artiklist 1, on tagada avalikkusele võimalikult laiaulatuslik õigus tutvuda institutsioonide dokumentidega (Euroopa Kohtu 1. juuli 2008. aasta otsus liidetud kohtuasjades C-39/05 P ja C-52/05 P: Rootsi ja Turco vs. nõukogu, EKL 2008, lk I-4723, punkt 33).
- 23 Sellegipoolest võib seda õigust teatud avalikest või erahuvidest lähtudes piirata (Euroopa Kohtu 1. veebruari 2007. aasta otsus kohtuasjas C-266/05 P: Sison vs. nõukogu, EKL 2007, lk I-1233, punkt 62).
- 24 Täpsemalt sätestab määruse nr 1049/2001 artikkel 4 kooskõlas põhjendusega 11, et institutsioonid keelavad juurdepääsu dokumentidele, mille avaldamine kahjustaks mõnd selle artikliga kaitstud huvi (Euroopa Kohtu 21. septembri 2010. aasta otsus liidetud kohtuasjades C-514/07 P, C-528/07 P ja C-532/07 P: Rootsi jt vs. API ja komisjon, EKL 2010, lk I-8533, punkt 71).
- 25 Kui institutsioonil palutakse dokument avalikustada, on ta kohustatud igal üksikjuhtumil hindama, kas dokument on hõlmatud määruse nr 1049/2001 artiklis 4 loetletud eranditega, mis puudutavad üldsuse õigust tutvuda institutsioonide dokumentidega (vt selle kohta eespool punktis 22 viidatud kohtuotsus Rootsi ja Turco vs. nõukogu, punkt 35). Võttes arvesse selle määrusega taotletavaid eesmärke, tuleb neid erandeid tõlgendada ja kohaldada täht-tähelt (eespool punktis 22 viidatud kohtuotsus Rootsi ja Turco vs. nõukogu, punkt 36).
- 26 Siiski on Euroopa Kohus möönnud, et määruse nr 1049/2001 artikli 4 lõike 1 punktiga a kaitstavate huvide eriti tundlik ja oluline laad ning asjaolu, et institutsioon on kohustatud nimetatud sätte alusel keelduma dokumentidega tutvumise võimaldamisest, kui dokumendi üldsusele avaldamine neid huviseid

kahjustaks, teevad institutsioonil sellise otsuse vastuvõtmise keeruliseks ja delikaatseks, eeldades erilist ettevaatlikkust. Seega on niisuguse otsuse puhul vaja kaalutlusruumi (eespool punktis 23 viidatud kohtuotsus *Sison vs. nõukogu*, punkt 35).

- 27 Lõpuks tuleb märkida, et määruse nr 1049/2001 artikli 4 lõike 1 punktis a nimetatud kriteeriumid on väga üldised; nagu sellest sättest selgub, tuleb dokumentidega tutvumise võimaldamisest keelduda siis, kui kõnealuse dokumendi avalikustamine „kahjustaks avalikke huve” seoses eelkõige „avaliku julgeolekuga” või „rahvusvaheliste suhtega” (eespool punktis 23 viidatud kohtuotsus *Sison vs. nõukogu*, punkt 36).
- 28 Järelikult peab Üldkohtu kontroll institutsioonide otsuste õiguspärasuse osas, millega keeldutakse dokumentidega tutvumise võimaldamisest määruse nr 1049/2001 artikli 4 lõike 1 punktis a ette nähtud erandite alusel, piirduma menetlusnormide järgimise ja põhjenduste esitamise, asjaolude käsitlemise täpsuse ning samuti asjaolude hindamisel ilmsete vigade puudumise ja võimu kuritarvitamise kontrollimisega (eespool punktis 23 viidatud kohtuotsus *Sison vs. nõukogu*, punkt 34).

– Üldkohtu hinnang

- 29 Hageja märgib oma esimese väite raames kõigepealt, et avaliku huvi kaitse seoses rahvusvaheliste suhetega ei ole aruannete suhtes kohaldatav, kuna need aruanded on erapooletu sisuga, mida ei sea kahtluse alla nendes sisalduvad seisukohad ja hinnangud. Lisaks aitab aruannete esitamine 14 aastat pärast seal kirjeldatud asjaolude asetleidmist selgitada välja ajaloolise tõe ja tõendada ohvrite õigust saada kantud kahju eest hüvitist. Teiseks, mis puudutab 14 aastat, mis on nende aruannete koostamisest möödunud, siis ei kujuta nende esitamine ohtu selle avaliku huvi kaitsele, kuna see tagab võimaluse jõuda jälile võimalike sõjakuritegudele. Kolmandaks leiab hageja, et aruanded ei ole tundliku sisuga dokumendid, kuna neid ei ole sellisena vastavalt määruse nr 1049/2001 artiklile 9 liigitatud.
- 30 Nõukogu ei nõustu hageja argumentidega.
- 31 Esiteks tuleb meenutada, et nõukogu rõhutas vaidlustatud otsuses esiteks ECMM missiooni läbiviimise eesmärgi ja selle toimumise tingimusi. Vaidlustatud otsuse punktis 7 on mainitud, et „[ECMM-i] esmane eesmärk oli aidata kaasa poliitilise olukorra arenemise ja Lääne-Balkani julgeoleku jälgimisele, aidata piiride kontrollimisel ning jälgida etniliste rühmade vahelisi probleeme ja põgenike tagasipöördumisi”. Nõukogu täpsustas selles osas, et aruanded hõlmavad Knini piirkonnas viibinud ECMM vaatlejate poolt ajavahemikus 1.–31. augustini 1995 koostatud igapäevaseid aruandeid, eriaruandeid, päevakajalisi aruandeid ja nädalaülevaateid.
- 32 Selles samas vaidlustatud otsuse punktis 7 täpsustas nõukogu ka nendes erinevates aruannetes sisalduva teabe laadi, mis käsitles eelkõige „väeüksuste ja politsei jõudude paiknemise ja tegevuse seiret ja analüüsi, sealhulgas pommiplahvatusi, relvarahu rikkumisi, tulevahetusi [ja] teisi sõjalisi aspekte, muu hulgas vaatlejate vestlusi kontaktametnikega ning informaatorete käest saadud teavet”. Nõukogu sõnul sisaldavad aruanded lisaks „märkusi liikumisvabaduse ja selle piirangute kohta, poliitilise järelevalve kohta, [eelkõige] [Knini] piirkonda külastanud kõrgete ametnike ning kohalike ametnike arvamusi, vestlusi sõjaliste jõudude ja politsei jõudude [liikmetega] ning tsiviilelanikkonnaga, märkusi inimõiguste järgimise kohta, [st teavet] tsiviilisikute ja nende vara vastu suunatud kuritarvituste kohta, evakatsioonide, inimkaotuste, põgenikevoogude ja transpordi kohta, märkusi tsiviilinfrastruktuuri ehitamise ja hävitamise ning pommitamise tagajärgede kohta”.
- 33 Seoses ECMM missiooni läbiviimise tingimustega märkis nõukogu vaidlustatud otsuse punktis 8, et kuna see toimus „poliitiliselt, sõjaliselt ja inimõiguste seisukohalt eriti pingelises keskkonnas” ning paljud aruanded koostati „vestluste põhjal, mis peeti kohalike sidusrühmade ja tunnistajatega konfidentsiaalselt”, siis tehti aruannete sisu teatavaks üksnes ECMM peakorteritele ja kohalikele sidusrühmadele.

- 34 Teiseks tõi nõukogu vaidlustatud otsuse punktides 9–12 välja põhjused, mille tõttu ei saa üldjuhul aruannetes sisalduvat teavet hagejale avalikustada. Punktid 9 ja 11 käsitlevad täpsemalt nõukogu poolt avaliku huvi kaitset puudutava erandi rakendamist seoses rahvusvaheliste suhetega ning punkt 10 avaliku huvi kaitset puudutava erandi rakendamist seoses avaliku julgeolekuga.
- 35 Vaidlustatud otsuse punktis 9 rõhutas nõukogu, et aruannete avaldamine „seab ohtu [liidu] ja selle liikmesriikide rahvusvahelised suhted selle piirkonnaga, mis on jätkuvalt delikaatsed, kuna teabe avalikustamine tähendaks [ECMM-is] osalenute omavaheliste märkuste, hinnangute ja analüüside üksikasjalikku paljastamist seoses piirkonna poliitilise, sõjalise ja julgeolekut puudutava olukorraga”. Nõukogu sõnul oleks aruannete sisu paljastamine „vastuolus eesmärgiga anda [liidule] võimalikult täpset teavet, mis võimaldab tal määrata kindlaks Lääne-Balkani suhtes kohaldatava poliitika”. Ta leiab, et „aruannete konfidentsiaalsuse säilitamine on olnud siiani oluline tegur selle piirkonna riikidega dialoogi ja koostöö tugevdamisel”.
- 36 Vaidlustatud otsuse punktides 11 ja 12 vastas nõukogu hageja poolt haldusmenetluse käigus esitatud argumentidele, mis puudutavad asjaolude asetleidmisest möödunud 14 aasta pikkust perioodi ning tõsiasi, et oma olemuselt objektiivsete aruannete avalikustamine lubaks selgitada välja ajaloolise töö ning võimaldaks ohvritel saada hüvitist kantud kaotuste ja kahjude eest. Sellega seoses leiab nõukogu esiteks, et „ka 14 aastat pärast [nende] koostamist on aruanded kõrge tundlikkuse tasemega, kuna need sisaldavad tundliku sisuga teavet piirkonna kohta, kus stabiilsuse tugevdamine on jätkuvalt oluline probleem” ning teiseks ei saa ta „võtta arvesse [hageja] erihuvi [aruannete] saamise vastu”, kuna tal on kohaldatavate õigusaktide alusel kohustus „teha otsus [aruannete] üldsusele avalikustamise osas *erga omnes* alusel”.
- 37 Teiseks, nagu nõukogu seda kostja vastuses märkis, tuleb rõhutada, et tulenevalt ECMM missioonide toimimise kontekstist ning lähtuvalt aruannete sisust, sellisena nagu need on vaidlustatud otsuses esitatud, on aruannete sisu äärmiselt tundlik. Aruanded sisaldavad nimelt märkusi, hinnanguid ja analüüsi poliitilise, sõjalise ja julgeolekut puudutava olukorra kohta Knini piirkonnas 1995. aasta augustis, Horvaatia vägede pealetungi ajal ja pärast seda, see on olukord, mis kannab nimetust „Operatsioon Torm” ja mis toimus Serbia vägede alistamiseks Krajina piirkonnas, mis oli alates 1991. aastast Krajina Serblaste Vabariigi osa.
- 38 Arvestada tuleb sellega, mida nõukogu väitis, et sellised märkused ja hinnangud ning ka analüüsid, millel need põhinevad, olid mõeldud selleks, et abistada nõukogu liidu poliitika kindlaksmääramisel erinevate konflikti osapoolte suhtes ajahetkel, mil need aruanded koostati. Lisaks leidis nõukogu lähtuvalt aruannete koostamise üldisest kontekstist ja nendest sisalduvast teabest õigesti, et nendes sisalduvad erinevad märkused ja hinnangud olid ka vaidlustatud otsuse tegemise kuupäeval veel tundliku sisuga, isegi kui aruannetes käsitletud asjaolud leidsid aset 14 aastat tagasi.
- 39 Selles osas tuleb meenutada, nagu nõukogu seda vaidlustatud otsuses ja kostja vastuses tegi, et liidu poliitikate eesmärk Lääne-Balkani piirkonnas on aidata kaasa rahu, stabiilsuse ja jätkusuutliku piirkondliku lepituse saavutamisele, eelkõige selleks, et tugevdada selle Euroopa piirkonna riikide liidusuunalist integreerumist, ning need on eesmärgid, mille tõlevastavust ega asjakohasust ei ole hageja mingil viisil vaidlustanud. Aruannetes sisalduva teabe või hinnangute avalikustamine vaidlustatud otsuse tegemise ajal võib kahjustada nende eesmärkide saavutamist, paljastades asjaolusid, mis võivad tekitada või suurendada pahameelt või pingeid endise Jugoslaavia konflikti osapoolteks olnud riikide erinevate kogukondade vahel või Jugoslaavia lagunemisel tekkinud riikide vahel, nõrgendades niimoodi Lääne-Balkani riikide usaldust selle integreerumisprotsessi vastu.
- 40 Seega leidis nõukogu vaidlustatud otsuses õigesti, et aruannete avalikustamine võib kahjustada liidu eesmärkide saavutamist selles Euroopa piirkonnas ning seetõttu kahjustada rahvusvahelisi suhteid, kuna sellega oleks paljastatud ECMM-i tehtud märkused ja antud hinnangud poliitilise, sõjalise ja julgeolekut puudutava olukorra kohta Horvaatia vägede ja Jugoslaavia föderaalvägede vahelise konflikti otsustava etapi ajal.

- 41 Ükski esimese väite põhjendamiseks esitatud argument ei sea seda põhjendust kahtluse alla, lisaks ei ole hageja väitnud, et nõukogu ei teostanud aruannete konkreetset ja individuaalset analüüsi.
- 42 Esiteks tuleb seoses aruannete sisu väidetava erapooletusega nentida, et kuigi ECMM ei olnud konflikti üks osapooltest, ei mõjuta see asjaolu kuidagi küsimust, kas aruannete avalikustamine võis või ei võinud kahjustada avaliku huvi kaitset seoses rahvusvaheliste suhetega.
- 43 Nagu nõukogu seda vaidlustatud otsuses märkis, sisaldavad aruanded märkusi, hinnanguid ja analüüsi poliitilise, sõjalise ja julgeolekut puudutava olukorra kohta Knini piirkonnas 1995. aasta augustis. Kui need erinevad tõigad oleks avalikustatud, kuigi need olid vaidlustatud otsuse tegemise ajal jätkuvalt tundliku sisuga (vt eespool punktid 37 ja 38), oleks need võinud kahjustada liidu eesmärkide saavutamist, mida on meenutatud eespool punktis 39, ja luua olukorra, mis oleks nõrgendanud Lääne-Balkani riikide usaldust liidu-suunalise integratsiooniprotsessi vastu. Lisaks oleks neid tegureid võidud vaadelda kui väärtushinnanguid endises Jugoslaavias aset leidnud konflikti erinevate osapoolte suhtes. Seega ei ole mõju, mis nende aruannete võimalik avalikustamine kaasa võib tuua, kuidagi seotud ECMM-i või nimetatud aruannete erapooletusega.
- 44 Teiseks, mis puudutab argumenti, et aruannetes kajastatud asjaolude asetleidmise ajast kuni vaidlustatud otsuse tegemiseni on möödunud 14 aastat, siis ei ole see iseenesest asjaolu, mis tõendaks, et nõukogu tegi ilmselge hindamisvea, kui ta keeldus kõiki nimetatud aruandeid avalikustamast. Tõsiasi, et sellise kestusega ajavahemik vastab peaaegu poolele maksimaalsest 30-aastasest perioodist, mida kohaldatakse määruse nr 1049/2001 artikli 4 lõikes 7 sätestatud erandi puhul, ei võimalda tõendada, et erandit avaliku huvi kaitse kohta seoses rahvusvaheliste suhetega ei ole nõuetekohaselt kohaldatud.
- 45 Ainus sündmus, mille hageja välja tõi ja millest lähtudes võiks otsustada, et olukord on normaliseerunud ning seega oleks õigustatud kõigi aruannete avalikustamine, on Horvaatia Vabariigi ühinemine liiduga, mis on ette nähtud 1. juulil 2013. Siiski ei piisa sellest asjaolust tõendamiseks, et aruannete avalikustamine ei oleks võinud vaidlustatud otsuse tegemise ajal kahjustada avalikku huvi, millele nõukogu tugineb käesoleval juhul seoses nende aruannete sisu ja nende koostamise tingimustega, nagu need on esitatud eespool punktides 31–33, ning kuna vaidlustatud otsuse tegemise päeval ei olnud komisjon selle riigi ühinemise osas veel otsust teinud. Lõpuks ei sea see asjaolu kahtluse alla nõukogu poolt vaidlustatud otsuses tehtud järeldust, mille kohaselt on aruannete konfidentsiaalsuse säilitamine siiani olnud üks olulisemaid tegureid dialoogi ja koostöö tugevdamisel Euroopa selle piirkonna riikidega.
- 46 Lisaks, nagu nõukogu seda vastulauses väitis, tunnustab asjaolu, et EJRK prokurör pidas aruandeid vajalikuks A. Gotovinat puudutava menetluse raames uurimise läbiviimiseks ja süüdistuse esitamiseks, aruannete sisu jätkuvat tundlikkust, hoolimata ajast, mis on nende koostamisest möödunud.
- 47 Kolmandaks, mis puudutab argumenti, mille kohaselt aitavad need aruanded selgitada välja ajaloolist tõde ja ohvrite õigust saada hüvitist, siis võib seda käsitleda sellisena, et hageja tugineb ülekaalukale üldisele huvile, millest lähtuvalt oleks pidanud need aruanded avalikustama. Siiski tuleb meenutada, et määruse nr 1049/2001 artikli 4 lõike 1 punkti a sõnastusest tuleneb, et selles sättes nimetatud dokumentidega tutvumist puudutavate eranditega seoses peab institutsioon tutvumise võimaldamisest keelduma, kui dokumendi üldsusele avalikustamine kahjustaks nimetatud sättega kaitstavaid huve, ilma et niisugusel juhul ja erinevalt eelkõige sama artikli lõikes 2 ettenähtust oleks vaja kaaluda nende huvide kaitsmise nõudeid võrreldes muude huvide kaitsmise nõuetega (eespool punktis 23 viidatud kohtuotsus *Sison vs. nõukogu*, punkt 46). Seega tuleb esitatud argument tagasi lükata.
- 48 Kuna hageja nõude aluseks on huvi nende aruannete avalikustamise vastu hagiavalduses välja toodud põhjendusel, et need aruanded mängivad „olulist rolli” tema tegevuse raames advokaadina, „kes on avalikult ja kõigile teadaolevalt seotud nende sõjakurjategijate vastutusele võtmise menetlusega”, siis tuleb see argument samadel põhjustel, mis on esitatud eespool punktis 47, tagasi lükata.

- 49 Mis puudutab kohtuistungil esitatud argumenti, mis tugineb üldisele huvile vajalike dokumentide avalikustamise vastu ning mis on vastukaaluks avalikule huvile, mis tugineb käesoleval juhul kohaldatavale erandile, siis olgu meenutatud, et määrus nr 1049/2001 näeb ette, et artiklis 4 sätestatud erandeid ei kohaldata, kui dokumendi avalikustamine on ülekaalukates üldistes huvides põhjendatud, kuid seda üksnes selle artikli lõigetes 2 ja 3 sätestatud erandite puhul (vt eespool punkt 47).
- 50 Neljandaks tugineb hageja sellele, et kuna aruandeid ei ole liigitatud vastavalt määruse nr 1049/2001 artiklile 9, ei või nõukogu nende avalikustamise vastuväitena tugineda erandile, mis põhineb avaliku huvi kaitsel seoses rahvusvaheliste suhtega. Nõukogul ei ole enam võimalik nende aruannete avalikustamisest keeldumisel tugineda nende tundlikule sisule, kuna ta ei ole neid kunagi tundliku sisuga dokumentideks liigitanud.
- 51 Määruse nr 1049/2001 artiklis 9 on kehtestatud erikord selliste dokumentidega tutvumiseks, mis on liigitatud tundliku sisuga dokumentideks, eelkõige seoses dokumentidega tutvumise taotlusi käitlevate isikutega ning vajadusega saada nende asutuste eelnev nõusolek, kellelt see dokument pärineb. Lisaks on määruse nr 1049/2001 artikli 9 lõikes 4 sätestatud, et institutsioon, kes otsustab keelata juurdepääsu tundliku sisuga dokumendile, põhjendab seda otsust viisil, mis ei kahjusta nimetatud määruse artiklis 4 kaitstavaid huve. Nagu nõukogu seda väitis, ei tulene nendest sätetest mingil viisil, et dokumendi liigitamata jätmise keelab institutsioonil keelduda sellega tutvumise võimaldamisest tulenevalt ohust kahjustada avalikku huvi seoses rahvusvaheliste suhetega seetõttu, et dokument sisaldab tundliku sisuga teavet. Seega ei ole nõukogu teinud ilmselget hindamisviga, kui ta tugines liigitamata dokumentidega tutvumise taotluse rahuldamata jätmise puhul rahvusvahelisi suhteid käsitlevale erandile.
- 52 Viimase ja viiendana arutati kohtuistungil võimalust aruannetega osaliselt tutvuda, eristades aruannetes teavet, mis on hõlmatud avaliku huvi kaitsega seoses rahvusvaheliste suhetega, ning teavet, mis on eelkõige puhtalt faktilise sisuga ning millega tutvumine võiks hagejale huvi pakkuda.
- 53 Siiski tuleb möönda, nagu nõukogu sellele osutas, et täpsustatud teave sisaldub kaheksast aruandest viies, millega hagejal võimaldati osaliselt tutvuda, see on esitatud pealkirja all „Pressiteated” (pressikajastused) ning puudutab teavet – jätkuvalt nõukogu sõnul –, mis oli üldsusele juba avalikustatud. Ülejäänud kolme aruandega seoses tuleb märkida, et need ei sisalda ei pressikajastusi ega vahejuhtumitest teavitamist ning annavad üldist teavet olukorra kohta vastavalt kohapealsele jälgimisele. Seega ei ole eeldus, millele eelmises punktis esitatud argument tugineb, tulemuslik, kuna hagejale avalikustatud faktilised asjaolud on teave, mis avaldati hetkel, mil iga kõnealune aruanne koostati.
- 54 Järelikult tuleb see viimane argument ja koos sellega terve esimene väide tagasi lükata. Seetõttu puudub vajadus analüüsida teist väidet, mis tugineb ohu puudumisele kahjustada avaliku huvi kaitset seoses avaliku julgeolekuga, kuna nõukogu kohaldas käesoleval juhul erandit, mis tugineb avaliku huvi kahjustamisele seoses rahvusvaheliste suhetega, nõuetekohaselt ning sellest piisab, et keelduda kõigi aruannetega tutvumise võimaldamisest.

Kolmas väide, mis tugineb eelnevale avalikustamisele

- 55 Hageja väidab, et nõukogu ei avalikustanud aruandeid EJRK-le Ühendatud Rahvaste Organisatsiooni poolt kehtestatud väidetava põhimõtte alusel rahvusvahelise koostöö kohta rahvusvahelise kohtuga, kuna sellist põhimõtet ei ole olemas, vaid tegi seda määruse nr 1049/2001 alusel. Nimelt esitati aruanded A. Gotovinale, kes on Prantsuse rahvusest liidu kodanik, tema advokaatide kaudu. Kuna *erga omnes* laadi avalikustamine oli juba aset leidnud, siis ei saanud nõukogu enam keelduda aruannete avalikustamisest hagejale, ilma et ta oleks pannud toime diskrimineerimise, mis võis põhineda kas hageja etnilisel päritolul või tegelikel või eeldatavatel usulistel veendumustel.

- 56 Nõukogu ei nõustu hageja argumentidega.
- 57 Esiteks, kui hageja leiab, et aruandeid ei saadud A. Gotovinale esitada rahvusvahelise koostöö põhimõtte alusel EJRK-ga, kuna sellist põhimõtet ei ole olemas, siis tuleb nentida, et see argument ei saa seada kahtluse alla vaidlustatud otsuse seaduslikkust, kuna see kritiseerib üksnes õiguslikku alust, mille põhjal aruanded A. Gotovinale EJRK-s teda puudutava menetluse käigus esitati. Siiski ei ole käesoleva hagi esemeks otsuse seaduslikkus, millega nõukogu tegi otsuse sellekohase esitamise osas.
- 58 Teiseks nähtub nõukogu 16. veebruari 2012. aasta vastusest Üldkohtu küsimusele, et dokumentidega tutvumise taotluses osutatud 205-st aruandest esitati A. Gotovina kaitsjale kohtuasja raames, milles tehti EJRK 15. aprilli 2011. aasta otsus Gotovina jt, üksnes 48 aruannet. Kuna hageja ei esitanud selles osas ei kirjalikult ega kohtuistungil ühtegi märkust ega tähelepanekut, siis tuleb nentida, et varasemale avalikustamisele tuginev väide võimaldab, juhul kui see on põhjendatud, vaidlustatud otsuse tühistada üksnes osas, mis puudutab nende 48 aruandega tutvumise võimaldamisest keeldumist.
- 59 Kolmandaks tuleneb nii nõukogu kostja vastusest kui kohtuistungil esitatud selgitusest, et kõik ECMM arhiivimaterjalid saadeti 1990-ndatel aastatel EJRK prokurörile, selleks et võimaldada endise Jugoslaavia territooriumil alates 1991. aastast toime pandud rahvusvahelise humanitaarõiguse raskete rikkumiste eest vastutavate isikute kohtu alla andmist.
- 60 Teiseks väitis nõukogu kohtuasja arutamise käigus, milles tehti EJRK 15. aprilli 2011. aasta otsus Gotovina jt, et EJRK prokurör palus nõukogu peasekretäri ning ühise välis- ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja poole pöördudes saata talle selleks menetluseks vajalikud dokumendid, sealhulgas eelkõige 48 aruannet (vt eespool punkt 58), et kasutada neid süüdistatavate süü tõendamiseks või süüst vabastavate asjaoludena ning nende edastamiseks kaitsjale. EJRK menetluskorra ja tõendite esitamise korra artiklist 70 B tuleneb, et teavet, mida prokurör soovib kasutada uute tõendite kogumiseks, ei või mingil juhul selle eesmärgil kasutada enne, kui see on süüdistatavale edastatud.
- 61 Kolmandaks nähtub nõukogu esitatud selgitustest samuti, et EJRK prokurööri büroole menetluse läbiviimiseks selles kohtus (vt eespool punkt 60) vajalikud EJRK-d puudutavad dokumendid edastati konfidentsiaalselt vastavalt EJRK menetluskorra ja tõendite esitamise korra artikli 70 B sätetele, mis näevad ette, et „[k]ui prokuröriil on teavet, mis on esitatud konfidentsiaalsena ja kui seda teavet on kasutatud üksnes uute tõendite kogumiseks, võib [ta] selle algse teabe ja selle teabe allika avalikustada üksnes teabe esitanud isiku või üksuse nõusolekul”.
- 62 Siiski väitis nõukogu, et ta analüüsis EJRK prokurööri esitatud taotluste eset, milles viimane palus võimaldada kasutada neid aruandeid tõenditena ja need kaitsjale edastada, ja määras kindlaks tingimused, millest lähtuvalt võib need aruanded A. Gotovina kaitsjale esitada, mis tingis selle, et prokurörile saadeti aruannete osaline tekst, mis oli mõeldud kaitsjale esitamiseks ning tõenditena kasutamiseks vastavalt EJRK menetluskorra ja tõendite esitamise korra artiklile 70 B (vt eespool punkt 61).
- 63 Seega, kuna hageja väidab, et aruanded edastati A. Gotovinale määruse nr 1049/2001 kohaselt, siis tuleb esiteks märkida, et ta ei ole vaidlustanud tegelikku menetlust uute tõendite kogumiseks kasutatava teabe edastamise kohta, mida EJRK prokurör kasutas kohtuasja raames, milles see kohus otsuse tegi, nagu seda on kirjeldatud eespool punktides 59–62. Lähtudes selgitustest, mille nõukogu esitas seoses aruannete edastamisega A. Gotovina kaitsjale EJRK-s toimunud menetluse raames, on oluline ka nentida, et ükski toimikus esinev asjaolu ei võimalda eeldada, et nõukogu oleks need 48 aruannet ka A. Gotovinale esitanud, kui viimane oleks määruse nr 1049/2001 kohase dokumentidega tutvumise taotluse esitanud. Kuna hageja osutas kohtuistungil esmakordselt 30. mai 2007. aasta taotlusele, millega hageja sõnul palusid A. Gotovina ja tema advokaadid nõukogul võimaldada nende aruannetega tutvuda, siis piisab kui märkida, et seda dokumenti, eeldusel et see on olemas, ei ole käesolevas kohtuasjas esitatud.

- 64 Järelikult tuleb hagi kolmas väide ja seetõttu ka hagi tervikuna tagasi lükata, ilma et oleks vaja rahuldada ka hageja 21. jaanuari 2010. aasta kirjas esitatud taotlust menetlust korraldava meetme kohta.
- 65 Mis puudutab taotlust kõrvaldada nõukogu esindajad menetlusest vastavalt Üldkohtu kodukorra artikli 41 lõike 1 teisele lõigule, siis tuleb märkida, et nimetatud esindajatele etteheidetavat käitumist, st tõsiasi, et nad ei teavitanud Üldkohut kohtuotsusest prokurör *vs.* Ante Gotovina, Ivan Čermak ja Mladen Markač (eespool punkt 16), ei saa käesoleval juhul pidada põhjuseks, mille alusel nad menetlusest kõrvaldada.

Kohtukulud

- 66 Kodukorra artikli 87 lõike 2 alusel on kohtuvaidluse kaotanud pool kohustatud hüvitama kohtukulud, kui vastaspool on seda nõudnud. Kuna kohtuotsus on tehtud hageja kahjuks, tuleb kohtukulud vastavalt nõukogu nõuetele välja mõista hagejalt.

Esitatud põhjendustest lähtudes

ÜLDKOHUS (teine koda laiendatud koosseisus)

otsustab:

- 1. Jätta hagi rahuldamata.**
- 2. Mõista Euroopa Liidu Nõukogu kohtukulud välja Ivan Jurašinovićilt, kes ühtlasi kannab ise oma kohtukulud.**

Kuulutatud avalikul kohtuistungil 3. oktoobril 2012 Luxembourgis.

Allkirjad